

Lausunto

19.02.2021

Asia: LVM035:00/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausuntopyyntönumeron diaarinumero: LVM035:00/2019

Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tässä asiassa. Kohdissa, joita emme ole erityisesti maininneet, pidämme suunniteltuja toimenpiteitä kannatettavina. Kiitämme kokonaisuudessaan valmisteluun osallistuneita tahoja perusteellisesta ja kattavasta työstä.

Yleistä

Valtioneuvoston periaatepäätös Logistiikan digitalisaatiostrategiasta on tärkeä ohjausväline, varsinkin kun keinovalikoima jakautuu useille eri hallinnon aloille. Toisaalta on hyvä tiedostaa, että muutokset tapahtuvat käytännössä markkinatoimijoiden toimenpiteillä. Valtiovalta voi ainoastaan parantaa markkinatoimijoiden edellytyksiä luomalla puitetta toimintaympäristölle. Keskeisenä tavoitteena pidämme sitä, että logistiikkaan liittyvä tieto on ajantasaista ja että tieto on sähköisesti käytettävissä toimitusketjun kaikilla toimijoilla. Tulevaisuudessa keskeistä on tavoitella ennakkotiedon hyödyntämistä toimitusketjussa, jolloin vältetään nykyisin, useasti reaktiivisesti tapahtuva toiminta. Kuljetusketjusta ja kuljetuspalveluista on mahdollista tehdä ennakkotietoon ja tuotannon suunnitteluun perustuvaa 'teollista' toimintaa. Tässä korostuu erityisesti kauppakumppaneiden (myyjä ja tuotteen ostaja) kyky välittää ennakkotietoa tulevista lähetyksistä kuljetusoperaattoreille.

Ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kannalta keskeisin tavoite on harmonisoida kansainvälisesti päästöjen mittaustapa siten, että yksittäisen lähetyksen ja tuoteyksikön (=pienin mahdollinen kuluttajamyynäyksikkö) toimitusketjun aikainen päästökertymä on laskettavissa ja raportoitavissa.

On vaikea nähdä, että tällainen mittauskyvykkyys harmonisoituisi ja toteutuisi ilman julkisen vallan regulaatiota. Toisaalta jo nykyään kyvykkäät logistiikkaoperaattorit kykenevät raportoimaan CO2 päästöt lähetystasolla. Haasteena on, miten tämä tieto integroidaan ja viedään informaatioksi myytävälle tuotteille ja viime kädessä kaikkiin kuluttajien ostamiin tuotteisiin.

Strategiassa määritellyssä toimenpideohjelmassa useat tavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat julkisen vallan toimijoihin. Hyvä niin. Tavoitteiden ja toimenpideohjelman kohdista haluamme nostaa esille erityisesti seuraavat kohdat:

6. Reaaliaikaisen tiedon tuottaminen

Suunnittelun ja optimoinnin perustana tulee olla reaaliaikainen ja jopa proaktiivinen tieto.

9. VAK-lainsäädännön uudistaminen

Digitaalinen ja varmistettu tiedon saaminen ja hallinta myös VAK-kuljetusten osalta on tärkeä osa täysin digitaaliseen kuljetusketjuun siirtymisessä.

11. Luodaan logistiikkaketjun toimijoille edellytykset arvioida oman toimintansa ilmastovaikutuksia. Varmistetaan päästöihin liittyvien seurantatietojen saatavuus tarvittaessa lainsäädännöllä

On vaikeata nähdä tässä edistymistä ilman lainsäädäntöä ja yhteiskunnan regulaatiota.

12. Parempaa ja laadukkaampaa tilastotietoa ja liikenneverkon palvelutasosta

Erittäin kannatettava tavoite! Laadukas tilastotieto erityyppisistä tavaravirroista mahdollistaa makrotason suunnittelun myös tulevia infraratkaisuja varten. Tärkeätä on tiedostaa jo nyt, että Suomen sisäiset tavaravirrat ovat varsin ohuet. Olennaista on ymmärtää myös tavaravirtojen epätasapainot liikennesuunnittain ja eri paikkakuntien välillä, varsinkin kun otetaan tavaravirtojen ja lähetysten sopivuus eri kuljetusyksiköihin ja kuljetusmuotoihin.

13. Luodaan menettelyt kyber- ja tietoturvan varmistamiseen logistiikan digitalisaatiossa sekä varmistetaan tarvittavat resurssit valvovien viranomaisten tieto- ja kyberturvatyöhön.

Kyberturvallisuuden huomioon ottaminen on erityisen tärkeää. On oletettavissa, että kyberuhat eivät vähene. Erityisesti liikenteen automaation edistyessä kyberturvallisuuden merkitys korostuu.

14. Laaditaan kehittämissuunnitelma logistiikan digitalisaation tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan kehittämiseksi ja huolehditaan tuesta EU-hankerahoituksen hakemiseen

Tässä on keskeistä se, että markkinatoimijat ovat mukana. Logistiikka on peruslainalaisuudeltaan yksinkertaista ja on hyvä tiedostaa, että pelkkä digitaalisuus ei muuta näitä lainalaisuuksia.

15. Optimoitu kalusto ja kapasiteetti kaupunkilogistiikkaan

Markkinatoimijoilla on parhaat edellytykset kehittää käytännössä toimivat ratkaisut citylogistiikkaan sekä ns. viimeisen kilometrin haasteeseen. Tässä erityisesti suuret globaalit logistiikkaoperaattorit (mm. DB Schenker, DHL ja vastaavat) ovat tehneet arvokasta pioneerityötä. Kaupunkilogistiikkaan soveltuvia lastausyksilöitä (pienyksiköitä) on jo olemassa, kuten kaupan jakelussa laajasti käytössä olevat rullakot ja erilaiset kierrätettävät, modulaariset pakkauslaatikot. Silti on hyvä, jos yksittäisten yritysten lisäksi citylogistiikan kehittämisen ympärille saadaan tutkimusrahoitusta ja voidaan luoda julkisen vallan, toimialajärjestöjen ja markkinatoimijoiden koalitio.

17. Jatketaan rajat ylittävää Suomen ja Venäjän välistä älyliikenneyhteistyötä osana kansainvälistä kestävien logistiikkakäytävien kehittämistä

Venäjä on tärkeä kauppakumppani myös tulevaisuudessa ja on tärkeää, että Suomen erityisasema EU maana ja rajanaapurina hyödynnetään ja kaupallista yhteistyötä tukeviin ratkaisuihin panostetaan.

Henttinen Markku
Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry